

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Turpinās parakstīšanās uz preses izdevumiem 1994. gadam.

«Novadnieka» abonēšanas cena ar piegādi Preiļu rajonā:

1 mēnesim Ls 0,43,
3 mēnešiem Ls 1,29,
6 mēnešiem Ls 2,58,
12 mēnešiem Ls 5,16.
Indekss 68169.

Preiļu rajona Tautas deputātu padomes sesijā

Deputāti pieņem Zālamana lēmumu

Šo rajona Tautas deputātu padomes sesiju gan vēlētāji, gan paši tautas priekšstāvji gaidīja ar sakāpinātu interesi. Un ne tikai tāpēc, ka rajons finansiālā ziņā nonācis kritiskā situācijā, bet gan to pēdējo notikumu dēļ, kas risinājušies mūsu vietējās varas kabinetos.

Vispirms, būdami neapmierināti ar budžeta līdzekļu sadali (precīzāk — tāpēc, ka ar naudu izrīkojās viens vai divi cilvēki), no saviem amatiem atteicās rajona TDP priekšsēdētāja vietnieks I.Meluškāns un padomes sekretāre V.Brice. Pēc tam neilgi pirms sesija atklājās, ka bez budžeta līdzekļiem pastāv speckonts, bet nauda no turienes tiek piešķirta ar rajona TDP priekšsēdētāja I.Muzikanta rīkojumiem, apejot rajona valdi un padomi, un ar finansu nodaļas vadītājas V.Limanes ziņu. Tad ar savu demisiju paziņoja I.Muzikants. Un tā trīs rajona galvenie vadītāji pirms sesijas bija izlēmuši atstāt savus posteņus, un būtu loģiski, ja sesija vispirms izlemtu, kas tad rajonu turpmāk vadīs, un tikai tad — pārējos jautājumus.

Deputāti saskaņā ar pašu apstiprināto dienaskārtību tomēr sāka izskatīt izmaiņas 1993. gada budžetā, un drīz vien izrādījās, ka tas ir visai mazauglīgs pasākums, jo līdz konkrētam lēmumam nonākt nebija iespējams, neskarot speckontu. Revīzijas komisijas priekšsēdētājs I.Jeršovs šajā sakarībā darīja zināmu komisijas viedokli — vispirms, lai savas domas neuzspiestu deputātiem, noklausīties citu rajona TDP komisiju ieteikumus. Tā kā citas komisijas nevarēja darīt nevēlējamās, pēc nelielas tieklēšanas vārds tika dots revīzijas komisijas priekšsēdētājam. Ko tad viņš pavēstīja deputātiem? Speckonts, kurš pastāvējis arī agrāk, 1991. gada 3. decembrī ar toreizējās rajona izpildkomitejas svētību nodots finansu nodaļai. Līdz 1992. gada 26. oktobrim līdzekļu iedalīšana no tā notikusi, tā teikt, likumīgi, tas ir ar rajona valdes akceptu. Bet pēc tam sākuši parādīties neoficiāli rajona TDP priekšsēdētāja rīkojumi, citiem vārdiem — gandrīz gadu par tiem neinformējot ne valdi, ne rajona padomi. Kā izteicās I.Jeršovs, izņemot varbūt dažus gadījumus, līdzekļu iedalīšana no speckonta revīzijas komisijas skatījumā bijusi atbalstāma. Un tāpēc revīzijas komisija ierosināja:

1. Izskatīt visus iedalīto līdzekļu gadījumus un akceptēt tos, par kuriem ir oficiāli lēmumi vai kuriem deputāti piekrit.
2. Atjaunot neakceptētos līdzekļus.
3. Likvidēt speckontu un tā līdzekļus ieskaitīt budžeta ieņēmumos.
4. Sesijai izlemt par piešķirtajiem aizdevumiem.
5. Par pielautajām nelikumībām disciplināri sodīt I.Muzikantu un V.Limani.

I.Muzikants pēc revīzijas komisijas ziņojuma savu vainu nenoliedza, atzina, ka esot rīkojies vieglprātīgi, bet ko bijis darīt, ja visi «nākot un prasot

naudu». Tādā situācijā ne vienmēr bijis laiks iedziļināties šajās naudas lietās, turklāt daudzi prasītāji gājuši tieši pie finansu nodaļas vadītājas un līdzekļi iedalīti pēc viņas ierosmes. V.Limane savukārt paziņoja, ka speckonta ipatsvars attiecībā pret rajona budžetu nav liels, ka viņa nekādus pārkāpumus nav izdarījis.

Tad deputāti nolēma uzklaut valdes locekļu domas. J.Liepa bija kategorisks: «Tā bija mānīšanās!», bet A.Jermolajevs gan speckonta pastāvēšanu, gan līdzekļu piešķiršanu nosauca par valdes locekļu un deputātu mūļkošanu. Kritiski noskaņoti bija arī V.Kūka un J.Vucāns, par I.Meluškānu un V.Brīci nemaz nerunājot, tāpat — faktiski valdes vairākums. No deputātiem daudz runātgribētāju nebija (protams, ja neskaita vienu otru indīgu repliku no zāles). P.Romanovs atzina, ka notikušais smuka lieta nav, tomēr savā ziņā bija neitrāls, bet P.Džeriņš un A.Kaktiniece centās aizlikt kādu labu vārdu par rajona TDP priekšsēdētāju.

Deputāti sāka izskatīt visus speckonta piešķirto līdzekļu gadījumus un lielāko daļu no tiem akceptēja, tas ir — padarīja likumīgus, kā arī nobalsoja par speckonta likvidēšanu un tā līdzekļu — 9563680,55 LVR — ieskaitīšanu budžeta ieņēmumos pēc stāvokļa uz 1993. gada 1. janvāri.

Un tad pienāca kārtā arī I.Muzikanta, I.Meluškāna un V.Brīces iesniegumi par demisiju. Pēc nelielas jezgas (arī šī sesija, kā tas jau pierasts, ritēja samērā haotiski, ar novirzīšanos no galvenā un blakusparunāšanu), visas trīs amatpersonas pārrakstīja savus iesniegumus, adresējot tos tieši sesijai, jo deputātprāt tie nebija pareizi noformēti, un uzstāja, ka tie jāizskata. Vairāki deputāti mēģināja konfliktu nogludināt un aicināja visas trīs tajā ie-

jautāt amatpersonas savus iesniegumus atsaukt. I.Muzikants uz to atbildēja diplomātiski, sak, viņš to varētu izdarīt, bet tad sesijai aizklāti jānobalso par uzticības izteikšanu viņam.

Atkal nedaudz pastrīdējušies un parunājuši, deputāti pieņēma gan I.Muzikanta priekšlikumu, gan J.Liepas ierosinājumu, ka jābalso arī par uzticības izteikšanu katram valdes loceklim, gan atbalstīja revīzijas komisijas priekšsēdētāja I.Jeršova lūgumu — balsot par uzticību arī viņam.

Aizklātās balsošanas rezultātā ar balsu vairākumu uzticība tika izteikta visiem valdes locekļiem — I.Muzikantam, I.Meluškānam, V.Brīci, V.Limanei, J.Liepam, A.Garjānim, A.Jermolajevam, J.Vucēnam, J.Kuprim, V.Kūkam un revīzijas komisijas priekšsēdētājam I.Jeršovam.

Līdz ar to I.Muzikants atsauc savu iesniegumu par aiziešanu no rajona Tautas deputātu padomes priekšsēdētāja amata, bet I.Meluškāns, kuram pievienojās arī V.Brīce, sacīja, ka savu galīgo lēmumu darīs zināmu, kad sesija būs izlēmusi par sodiem rajona TDP priekšsēdētājam un finansu nodaļas vadītājam.

Pēc I.Jeršova priekšlikuma sesija I.Muzikantam un V.Limanei izteica rājienu, kā arī uzdeva valdei izskatīt V.Limanes atbilstību amatam.

Beidzot līdz galam tika izskatīts jautājums par 1993. gada budžeta izpildi, izdarītas tajā nepieciešamās izmaiņas, kā arī sesija pieņēma lēmumu, kurā rajona budžeta ieņēmumu stāvoklis atzīts par ārkārtēju, kā arī noteikta turpmākā finansēšanas kārtība, kuras būtība — visu finansēšanu no rajona budžeta reizi divās nedēļās izskata valde, ievērojot visstingrāko taupības režīmu.

Pulkstenis rādīja jau 20.40, un daudziem deputātiem šķita, ka sesija līdz ar to beigusies, taču vārdu palūdza I.Meluškāns un V.Brīce, lai pateiktu, ka vēl jāizskata viņu iesniegumi, jo tos viņi neatsauc. Lai pamēģinātu vēlreiz panākt kaut kādu kompromisu, tika nolemts tūlīt noturēt valdes sēdi un pēc 20 minūtēm paziņot tās rezultātus. Mazliet pāri deviņiem vakarā I.Muzikants deputātiem paziņoja, ka valdes sēdē V.Limane uzrakstījis iesniegumu par aiziešanu no finansu nodaļas vadītāja amata sakarā ar pāriešanu citā darbā (valdes locekļa viņa paliek), bet I.Meluškāns un V.Brīce savus iesniegumus atsaukuši.

Kā un kādā veidā tapa šis sava veida Zālamana lēmums, lai nu paliek valdes locekļu ziņā, bet cik tas ir mērķtiecīgs — to rādīs laiks.

P.Pizelis

Reģistrācija turpinās, krāpnieki tiek pieķerti!

Kā strādā Preiļu un Līvānu pilsētu sertifikācijas komisijas, jautāju komisiju priekšsēdētājiem — Jānim Vilcānam Preiļos un Regīnai Starei Līvānos.

REGĪNA STARE: — Lielākā daļa Līvānu pilsētas iedzīvotāju jau ir aizpildījuši deklarācijas, lai saņemtu sertifikātus. Mēs apkalpojam 5888 Līvānu pilsētas iedzīvotājus. Kad komisija sāka strādāt, iedzīvotāju rindas pēc sertifikātiem bija ļoti garas.

Šobrīd situācija ir normalizējusies. Komisijā ik dienas griežas 30-50 cilvēku. Mēs reģistrējam arī iedzīvotājus, kuri nav republikas pilsoņi. Attiecībā uz šo iedzīvotāju grupu (bet tādu Līvānu pilsētā ir daudz) vēl nav istas skaidrības, kad viņiem tiks izsniegti sertifikāti. Noteikti tad, kad formalitātes būs nokārtoti visi pilsoņi un kad likumdošana paredzēs krājbanku kontu atvēršanu Latvijas iedzīvotājiem, kuri nav pilsoņi. Šobrīd ir mainījušies noteikumi dokumentu uzrādīšanā. Tiem pilsoņiem, kuri, izejot valsts reģistru, nebija uzrādījuši dzimšanas apliecību, tas jā dara šobrīd, saņemot dublikātu civilstāvokļa aktu reģistrācijas nodaļā.

Ir vēl viena problēma, kas sarežģī sertifikācijas komisijas darbu — cilvēku godaprāts. Līvānu pilsētā ir vairāki gadījumi, kad pilsoņi cenšas divreiz aizpildīt deklarāciju par sertifikātiem. Grūti to nosaukt par kļūdu, ja viens un tas pilsonis deklarāciju aizpilda, teiksim, Līvānu pilsētā un kādā no pagastiem, vai divreiz to aizpilda mūsu komisijā, vai atkal citā pilsētā. Tā ir aplama rīcība, ja kāds domā, ka tādā veidā varēs divreiz saņemt sertifikātus. Visa dokumentācija tiek pārbaudīta valsts reģistrā Preiļos un Rīgā. Dati ir ievadīti kompjūteros un agrāk vai vēlāk šāda negodīgu pilsoņu rīcība tiks atklāta un viņi būs atbildīgi par savu rīcību.

JĀNIS VILCĀNS: — Šobrīd

Latvijā atgriežas bīskaps Sloskāns

Svētdien Aglonas bazilikas kriptā tika guldītas bīskapa Boļeslava Sloskāna mirstīgās atliekas. Agrā rītā to izvadīja no Jēkaba katedrāles Rīgā, bet pusdienlaikā Aglonas bazilikā jau notika svinīgais dievkalpojums. Līdz šim kriplā atradās vienīgi kardināla Juliāna Vaivoda kaps, bet bīskaps B.Sloskāns bija apbedīts Beļģijā, Luvencā.

Kā preses konferencē uzsvēra Latvijas katoļu galva arhibīskaps Jānis Pujāts, B.Sloskāns tiek atdots savai dzimtenei savā 100 gadu jubilejas gadā. B.Sloskāns vienmēr bijis paraugs kristiešiem, viņš pat visgrūtākajos apstākļos saglabājis ticību un ievērojis Dieva likumus. Kā izteicās J.Pujāts, bīskapu Sloskānu nereti uzskata par svēto mocekli. Turklāt latviešiem esot paradums lūgties pie kapiem, it īpaši pie svētu cilvēku kapiem. Tādēļ par bīskapa atdusas vietu izraudzīta Aglonas bazilika, jo uz turieni dodas daudzi svētceļnieki.

B.Sloskāns dzimis 1893. gadā Latgalē, teoloģisko izglītību guvis un iesvētīts par bīskapu Krievijā, kur arī kalpojis Mogiļevas un Minskas diacēzēs. 1927. gadā bīskaps apcietināts un sešus gadus pavadījis spaidu darbos izsūtījumā. At-

Preiļu pilsētas sertifikācijas komisija jau samazināja pieņemšanas dienu skaitu, jo apmēram 6 tūkstoši preiļiešu jau ir reģistrējušies mūsu komisijā un aizpildījuši deklarācijas. Mēs pagaidām neregistrējam tos iedzīvotājus, kuri nav republikas pilsoņi.

Pilsoņiem mūsu komisiju jāapmeklē divreiz. Jo mēs sūtām informāciju gan uz Pilsonības un imigrācijas departamenta Preiļu nodaļu, gan uz Rīgu. Tiesa, cilvēki nav īpaši sajūsmā par šādu staigāšanu, taču šādu atkārtotu pārbaudi diktē nepieciešamība precizēt visus datus. Nav nekāds noslēpums, ka daži pilsoņi departamentā ir snieguši neprecīzas ziņas. Bet tagad, kad par katru nodzīvoto gadu aprēķina sertifikātus, sākas gadu precizēšana un kļūdu labošana.

Arī mūsu komisija neizteik bez kurioziem gadījumiem, kad neapzinīgi cilvēki cenšas divas reizes aizpildīt deklarācijas, acīmredzot cerot, ka viņiem būs divi konti un daudz vairāk sertifikātu nekā pārējiem. Šie «dubultnieki» tiek pieķerti apzinātā krāpšanā un pēc tam nezina, kā no tā visa izķepuroties ārā. Piemēram, Preiļu pilsonis V. deklarāciju aizpildīja divas reizes. Vienreiz griežoties pie viena reģistratora, otreiz pie cita. Ziņas, ka pilsonis ir apkrāpis sertifikācijas komisiju, ātri vien nāca klajā. Pieķertais apzinātā krāpšanā pilsonis V. nonāca izmīsumā un pakārās. Ir gadījums, kad kāds pilsonis divas reizes centās pierēģistrēt bērnu — Preiļos un Rēzeknē. Gribu brīdināt iedzīvotājus, ka par šādu apzinātu likumpārkāpumu viņi tiks sodīti.

Preiļu pilsētā ir aptuveni 3,5 tūkstoši cilvēku, kuri nav pilsoņi un sertifikātus par nodzīvoto gadu skaitu saņems vēlāk. Šiem cilvēkiem jāseko informācijai. Ja būs lēmums, arī viņi tiks reģistrēti un krājbankā varēs atvērt sertifikātu kontus.

A.Iļjina

ZIŅAS

• Uz Tautasdziesmas maratona Rīgā bija aizbraukuši Aizkalnes pamatskolas skolotāji un skolēni. Aija Vaivode un Guntis Vaivods noskrēja četrus aplus, skolotājs Jevgēnijs Siksnāns — septiņus un pat otrklasiņš Uldis Grigorjevs spītīgi pievarēja divus aplus (aplis — pieci kilometri). Bija nogurums un bija gandarījums par nopelnītajiem Lielvārdes jostas gabaliņiem. Bet ar Sabini un Arvidu Šņepstiem maratona trasē devās arī viņu māmiņa.

• Vecclaužu dienā Preiļu kinoteātrī sirmgalviem bija organizēts bezmaksas seanss — rādīja filmu «Limuzīns Jāņu nakts krāsā». Saleņnieku pansionātā vecclaužu dienu atzīmēja ar bagātīgāk klātu galdu, ar tortēm. Šajās dienās pansionāts saņēma saldētu zivju sūtījumu no Ancveru ģimenes Jaunaglonā. Šī ģimene laiku pa laikam vientuļajiem vecākiem nosūta sālītas vai saldētas zivis.

• Ir populāra anekdote par kaimiņtautas pilsoņkara vadoni un

viņa adjutantu, kuri pirtī pērdamies ar pārsteigumu zem netīrumu kārtas mugurā atraduši apakškreklu. Ar tikpat lielu pārsteigumu tie, kas gadiem bija brīduši pa Daugāvpils ielas dubļiem iepretī siera rūpnīcas mikrorajonam, vēroja traktoru darbu. Kad divas dienas ar buldozera lāpstu tas bija padarbojies, zem dubļu un zemes kārtas atklājās... ietve. Tagad var apcerēt, vai tas ir savdabīgs ietvju iekonservēšanas paņēmieni, vai arī domāts, lai drūmā ikdienā pa laikam būtu kāds pārsteigums.

Reizē var apcerēt arī, kāpēc pilsētas ielas, kuru uzturēšanai, protams, nav līdzekļu, tiek gādētas ar lielaudas smagsvara tehnikas pārvietošanu. Visā Daugāvpils ielas garumā, kad rēkdamī garām drāžas «Kiroveci» pilnām zemes krāvām, tā arī nav iespējams tikt skaidrībā, kāpēc tās jāved pilsētā. Un kāpēc jābojā jau tā ne sevišķi teicamais asfalta segums?

L.Rancāne

Līvānu puses krimināl-hronika

• 20. septembrī pilsoni S. Līvānos nozagts velosipēds. Vainīgās personas aizturētas, ierosināta krimināllieta.

• 20. septembrī Rožkalnu pagasta Rimicānu sādžas iedzīvotājs K., huligānisku motīvu vadīts, izsita 5 logu rūtis pilsoņa S. mājai.

• 21. septembrī pilsonis N. reibuma stāvoklī, lietojot nūčakus, piekāva māšas K. Pret N. ierosināta krimināllieta par ļaunprātīgu huligānismu.

• Naktī no 22. uz 23. septembri no firmas «LAT-CPV» teritorijas pazudis betona maisītājs. Notiek izmeklēšana.

• 23. septembrī strīda laikā pilsonis Š. ar nazi ievainoja kaklā savu znotu L., kurš ievietots Līvānu zonālajā slimnīcā.

• 25. septembrī konstatēts, ka no Līvānu stikla fabrikas mehāniskā iecirkņa telpām pazudusi slīpmašīna.

• Naktī uz 24. septembri līvānietim S. no šķūniša nozagts mopēds «Rīga-7» un sieviešu velosipēds.

• Saņemts Rīgas ielā dzīvojošās pilsones S. iesniegums, ka laikā no 27. līdz 29. septembrim no viņas dzīvokļa pazuduši magnetofons un apģērbs. Vainīgās personas noskaidrotas. Izrādījās, ka zagļi dzīvokli iekļuviši no balkona, bet uz tā — pa virvi no mājas jumta. Ierosināta krimināllieta, un daļa mantu jau atgūta.

• Naktī uz 30. septembri zagļi darbojušies bārā «Ena». Nozagtas audiokasetes, magnetofons, kalkulators un dažādas preces.

• Naktī uz 3. oktobri no Līvānu

patērētāju biedrības konditorejas ceha pazuduši pārtikas produkti.

• Naktī no 3. uz 4. oktobri noziedznieku grupa darbojusies Rožupes ciemā. Uzlauzta vairāku saimniecības ēku un pagrabu durvis, pazudušas dažādas mantas un pārtikas produkti.

• Naktī uz 5. oktobri uzlauzta noliktavas durvis veikalam nr. 30 Zundānos. Nozagtas konfektes, cigaretes, konservi, cukurs un citas preces.

• Kādā no pēdējām dienām zagļi iekļuviši pilsones S. dzīvokli un aizejot līdz paņēmuši naudu un alkoholiskos dzērienus.

• 5. oktobrī, pielāgojot atslēgas pirmajām durvīm un uzlauzot otrās, zagļi atkārtoti «viesojušies» līvānietes Z. dzīvoklī. Nozagtas sudraba ķēdītes un elektroniskie pulksteņi.

• Līvānu policijas iecirkņa priekšnieks Juris Caune pastāstīja «Novadniekam», ka pēdējā laikā pieaudzis dzīvokļu apzagšanas skaits, konstatēti arī gadījumi, kad kāds mēģinājis iekļūt svešā dzīvoklī, bet nav paspējis vai pat izvaidijis mantas, bet nekas nav bijis paņemts. J.Caune lūdz iedzīvotājus nekavējoties informēt policiju par gadījumiem, kad kāpņu telpās redzēti nepazīstami cilvēki, kas tur uzturas vai arī zvana pie durvīm un uzdod dažādas jautājumus. Viņš arī ieteica ierīkot atslēgas abās iejas dubultdurvīs, jo tas, kā novērots, ievērojami apgrūtina zagļu darbību.

V.Gercāns

Atbrauc, aizbrauc

Ar datiem par iedzīvotāju migrāciju Līvānos šī gada 3. ceturksnī «Novadnieku» iepazīstināja Līvānu pasu galda inspektore Elita Matisonē. Jūlijā, augustā un septembrī iedzīvotāju skaits samazinājies straujāk nekā parasti. Tam gan ir vienkāršs izskaidrojums — uz mācībām citur izrakstījušies 75 jaunieši, bet tie mācību iestāžu beidzēji, kas atgriežas Līvānos, pierakstīšanas daļēji noformējuši jau agrāk. Minētāji laika posmā pēc mācībām pilsētā atgriezušies 32 absolventi.

Citu dzīves vietu Latvijā izvēlējušies 22, bet no republikas teritorijas Līvānos iebraukuši 17 iedzīvotāji. Joprojām zems skaitliskais līmenis ir starpvalstu migrācijai — uz ārzemēm iebraukuši 8, bet no ārvalstīm ieceļojuši 3 cilvēki. Privātās sarunās vairāki cittaunieši ir izteikušies, ka nevēlas aizbraukt no Latvijas pirms privatizācijas sertifikātu saņemšanas. Redzēsim, vai šī procesa sākšanās iekustinās tādu aizbraukšanas lāvinu, kāda Līvānos bija apmēram pirms gada.

V.Treilons

Lieliska izdevība — vajadzētu izmantot

Kā zināms, Latvijas brīvvalsts laikos Preiļu rajona lielākā daļa ietilpa Daugāvpils apriņķī, bet atlikusi — Rēzeknes. Tagad, lai tiktu pie vajadzīgajiem dokumentiem, sevišķi zemniekiem, kārtojot mantojuma vai zemes iegādes lietas, jāgriežas pašreizējo attiecīgo rajonu arhīvos vai arī centrālajos. Bet tur nereti izrādās, ka viena vai otra apriņķa iestāde nav domājusi par godīgu visu šo dokumentu saglabāšanu, un tagad vajadzīgie nav atrodam. Reģistrējot tiesības uz zemes īpašumiem, kas jau sākusies, ir jāatjauno zemesgrāmatu dienesti. Tie ir visos rajonos, izņemot Preiļus, kur līdz šim nevar sameklēt cilvēku priekšnieka amatam. Kā zemnieks var justies par saimnieku uz zemes, ja zeme nav viņa īpašumā — ne tev banka piešķir kreditus, ne tu esi drošs, ka kāds zemi vispār neatņems.

Nav nieka lieta atjaunot visas zemesgrāmatas. Bet izrādās, ka mūsu rajonam diezgan paveicies — šajās dienās «Lauku Avīzē» ar Valsts zemes dienesta ģenerāldi-

rektora Gunta Grūbes gādību publicēts Valsts arhīva sagatavotais to pagastu saraksts, kuriem saglabājušās trīsdesmito gadu zemesgrāmatas. Kopijām pēc iespējas ātrāk vajadzētu nonākt rajonos. Mūsu rajonā šie pagasti ir Aglonas, Aizkalnes, Līvānu, Preiļu, Rudzātu un Vārkavas, daļēji arī Kalupes. Tātad, kārtojot jaunās zemesgrāmatas, jau liela daļa darba padarīta.

Tā kā mums vēl nav zemesgrāmatu nodaļas priekšnieka, arī pašas nodaļas, šo faktu palīdzu komentēt Valsts zemes dienesta vadītājam Antonam Valainim.

Viņš teica: — Par zemesgrāmatu nodaļu Preiļos varu sacīt vienu — tas nav mūsu kompetencē. Bet īpašumu reģistrācija, ko veicam mēs — Valsts zemes dienests, — tiešām ievilkusies. Dokumenti ir četrām saimniecībām, gatavojam vienu ar zemes pirkšanu, bet būs laikam jāreģistrē Jēkabpils rajona zemesgrāmatas — tādas tās iespējas. Nepieciešams šo darbu pasteidzināt.

Augsnes auglībai rudenī

Tagad kā lauku, tā arī daudziem mazpilsētu iedzīvotājiem ir zeme, kurā var izaudzēt sev nepieciešamos augļus, ogas, dārzeņus, kartupeļus un, kas tur mājlopus, arī tiem nepieciešamo lopbarību.

Augsni apstrādājot un intensīvi rušinoi, mineralizējas augsnes trūdieļas. Lai saglabātu augsnes auglību, uzlabotu trūdieļu saturu augsnē un samazinātu dārgo minerālmēslu iegādes vajadzību, augsnē jāiestrādā organiskais mēslojums. Organiskie mēsli augsnē jāiear vai jāierok rudenī, lai pavasarī neaizkavētos sēšanas un stādīšanas darbi.

Tiem, kam ir mājlopi, ir arī savi kūtsmēsli un virca. Tāpat jāizmanto pie pamestajām lielfermām palikušie kūtsmēsli un mēsli glabāšanas vietās uzkrājušās trūdzemes paliekas.

Tiem, kas mājlopus netur, augsnē iestrādājamas visas izaudzēto augu pārtikai nevajadzīgās daļas — salmi, dārzeņu lapas un laksti. No tiem var gatavot kompostu. Tomēr vismazāk darba jāpatērē, ja ražu novācot tos izklieidē turpat uz lauka un iear vai ierok augsnē. Arī augsnē tāpat kā komposta kaudzēs ir mikroorganismi, kas tās «pārstrādā» gan augsnes trūdieļas, gan augiem izmantojamās barības vielas.

Ja netur mājlopus, tad daudz atkritumu (kartupeļu un dārzeņu mizas un bojājumi, augļu un ogu atkritumi, olu čaumalas u. c.) agrāk izmeta konteineros un aizveda uz izgāztuvēm vai laukos izgāza kaut kur mežmalās. Šie materiāli

derīgi kā organiskais mēslojums un tos kompostētā vai nekompostētā veidā jāiestrādā augsnē.

Ja ir dabūjams sports, tad ļoti labi kā trūdieļas augsnei var piegādāt kūdras vai tās kompostu.

Parku vai apstādījumu uzkopšanas laikā dedzina sagrābtās lapas un iznīcina noplautās zāles paliekas. Tas ir nepareizi, jo no tām var sagatavot labu kompostu.

Importētā kurināmā vietā kā katlu mājās, tā arī personīgo māju kurtuvēs tagad plaši lieto malku. Koksnes pelni ir vietējie bezmaksas kompleksie minerālmēsli, jo koki līdzīgi kā mūsu audzējamie kultūraugi uzņem līdzīgās attiecībās augu barības elementus: fosforu, kāliju, kalciju un visus mikroelementus. Koksnes pelnos nav vienīgi slāpekļi, jo tas sadegot izkūp ar dūmgāzēm. Tā kā koka pelni nesatur slāpekli, tos augsnē var iestrādāt arī rudenī. Tā kā malku vairāk patērē ziemā, tad jābūt kur pelnus uzkrāt līdz pavasarim, lai ar tiem aizvietotu daļu superfosfāta, kālijsāļu un mikromēslojuma.

Ja ar dārgajiem minerālmēsliem augsnes ienes tikai augu barības vielas, tad ar organiskajiem gan ienes barību, gan arī iekultivē augsni.

Novācot šī gada ražu, mums jādomā arī par izdzīvošanu nākošajos gados.

V.Osmanis,
lauksaimniecības doktors

DZINTARS ĀRSTĒ

Dzintara nosaukums poļu «burszyn» (vecvācu Bernstein) nozīmē «degošais akmens». Tie ir caurspīdīgi, balti, medusdzeltēni, hiacintsarkani, brūngani, reizēm zaļgani un zilgani fluorescējoši pārkmeņojušos skujkoku sveķu gabaliņi ar bieži tajos iekusušām augu, kukaiņu atliekām un pat gaisa pūslīšiem, kas pastiprina dzintara noslēpumaino skaistumu.

Jau sensenos laikos dzintars kalpoja par rotaslietu, amuletu un... zālēm. Romiešu tirgotāji aizkļuva līdz ar dzintaru bagātīgajām Baltijas jūras un Ziemeļjūras piekrastēm pa tā saukto «dzintara ceļu». Tas veda no Adrijas jūras cauri Ungārijai, Morāvijai, Šlonskai, gar Prosmu un Vislu. Dzintara gabaliņus ļoti augstu vērtēja Romas impērijā. Par vienu tā gabaliņu varēja iegādāties vergu. Bet romiešu gladiatoriem dzintars bija amulets. Sievietes savukārt nēsāja dzintara kaklarotas ne vien to neapšaubāmā skaistuma dēļ, bet arī ārstniecisko īpašību dēļ. Viņas ticēja, ka dzintars atvairā mandeļu iekaisumu un citas kakla slimības. Akvilejas amatnieki no dzintara gatavoja rotas un tolaik īpaši populārās cilvēku un dzīvnieku figūriņas. Ekspedīcija, ko Cēzars Nerons nosūtīja pēc dzintara uz Baltijas jūras piekrasti, atveda to tik daudz, ka spēļu laikā ar dzintaru izrotāja amfiteātri.

Arī turpmākos gadsimtos netika aizmirstas dzintara derīgās un rotājošās īpašības. Pārkmeņojušos sveķu gabaliņus savienoja ar sudrabu, emalju un zilonkaulu. Ar tiem greznoja rotaslietu lādītes, spoguļu rāmjus, svečturus, traukus, figūriņas, pat karotes un nažu spalvas. Ar dzintara izstrādājumiem bija slavenas Ziemeļeiropas piejūras pilsētas Brige, Lībeka, Kolobžega, Slupska,

Gdanska, Elblonga un Krūļevca (jādomā, Kēnigsberga).

Dzintars nonāca arī baznīcu dārgumu glabātavās. To dāvāja monarhiem. Vis-slavenākais šāda veida dāvinājums bija kādreiz par astoto pasaules brīnumu dēvētais, pie Berlīnes atrodošās Šarlotenburgas pils zāles dzintara rotājums, ko prūšu karalis Frīdrihs Vilhelms uzdāvināja Pēterim I. Tā ir slavenā Dzintara istaba no Carskoje Selo pils.

Dzintaram piedēvēja maģisku spēku laimes meklēšanā un arī tās atrašanā. Par dzintara ārstnieciskām īpašībām runāja jau slavenais seno laiku ārsts Galēns. Pēc tautas medicīnas ieskatiem, ir labi nēsāt dzintara izstrādājumus, jo tie palīdz novērst reimatismu un pastāvīgas galvas sāpes. Dzintaram ir nozīme arī infarkta profilaksē. Var, protams, pasmaidīt par tautas ticējumiem, taču arī mūsdienu medicīna nenoliedz dzintara dziednieciskās īpašības un to izmanto dažu zāļu izgatavošanā. Starp homeopātiskajām zālēm ir dzintara ziede, dzintara pilieni un spirts, kas iedarbojas sviedrējoši un iznīcina baktērijas.

Polijā slavenais zāļu tēju zinātnieks, svētais lāvs Kļimuško, raksta: «Gripas epidēmijas laikā vajag ik rītu agri izdzert glāzi tējas, kurai pievieno trīs dzintara pilienus. Slimības laikā noteikti vajag ierīvēties ar dzintara gabaliņu, lai samazinātu tās ilgumu un izvairītos no komplikācijām. Ir arī noskaidrots, ka dažādas sirds kaites un galvas sāpes mazinās, ja sāpīgās vietās ierīvē ar dzintara uzlējumā samērcētu vati vai, ja tā nav, ar parastu dzintara gabaliņu.» Varbūt vērts izmēģināt?

«NC»

Labdien jūsmājās!

Mīlās māmiņas,
omītes, krustmāmiņas.

Godātie papuciši,

vectētiņi un krusttētiņi.

Sakiet, lūdz, kas jums ir visdārgākais pasaulē? Veselība. Naudas maks? Gods? Traktors? Māja? Automobilis?.. Par visiem 100 procentiem esmu pārliecināts, ka bez garas domāšanas jūs visi kā vienā balsī saukšiet: pats dārgākais man ir mans bērns!

Jā, tā tam arī jābūt. Par laimi, šajā pasaulē bērns audzināšanā jūs neesat vienī pašī. Ja tikai gribēsiet, jums blakus stāvēs žurnāls «SKOLA UN ĢIMENE», kurā vienmēr atradīsiet uzticamu sabiedroto, domubiedru, draugu, padomdevēju. Rakstiet arī pašī. Stāstiet par savām veiksmeņ un kļūdām, piedalieties žurnāla veidošanā.

Kopš 1993. gada janvāra Mūsu redakcija izdod arī žurnālu «KĀPĒCIS». Tas domāts 6-12 gadus veciem zinātkāriem, izdarīgiem un darbīgiem bērniem. Ja jūs meita vai dēls mūždien didās ar saviem «kāpēc» un ja jūs nezīnāt atbildes, ja bērns grib pētīt izziņāt, kaut ko uzbūvēt vai izstādīt, galva strādā kā motorīns un pirksti alkst kaut ko meistarot, tad neskopojieties un uzdāviniet mantiņiekam «Kāpēča» abonementu. Žurnāls «Kāpēcis» tādu «kāpēcēnu» stieps uz augšu — ne tik ātri garumā, bet prātā un gudrības noteikti!

No šī gada pavasara ar Eiropas Kopienas Vispasaules kristīgā bērnu fonda un Latvijas Bērnu fonda atbalstu esam izdevuši žurnālu «Rūpju Bērns» septiņus numurus. Tos līdz šim par velti saņēma vecāki, kuru bērni ir garīgi vai fiziski invalīdi (tādu Latvijā ir ap 6000). Tagad «Rūpju Bērns» būs abonējams. Arī šo bērnu vecākiem taču daudz kas jāuzzina, bērniem tāpat jāaug lielie un jāatrod sava vieta dzīvē.

No preses nama 12. stāva sūtu jums visiem visdraudzīgākos sveicienus. Lai jūs mājā valda mīlestība un satīcība, lai nedūmo krāsnis, lai ir pilns pagrabs un pieliekamais kambaris.

Ceru, ka arī 1994. gadā mūsu trīs žurnāli sniegs jums jaunas zināšanas, dos spēku un izturību.

Uz tikšanos!

Jānis Gulbis,
žurnāla «Skola un Ģimene»
galvenais redaktors

Cīrulītis atkal lidos

Tiek atjaunots Pretalkohola biedrības kādreiz izdotais bērnu žurnāls «Cīrulītis». Tajā būs raksti par dzeršanas trāģēdiju un veselīgu dzīvesveidu, stāsti, pasakas, apcerējumi, dzejoļi, zīmējumi, miklas, humoreskas.

Žurnāls atbalstīs un veicinās bērnu jaunradi un tālab ar prieku saņems 4-15 gadu jaunu cilvēku sacerējumus un zīmējumus. Būs gan pareizas, gan aplamas uzvedības lappuses, «Pē stūrītis», nodaļa «Ar kājām gaisā» u. c.

Redakcija gaida arī divdesmito trīsdesmito gadu «Cīrulītā» lasītāju atmiņas un atziņas, «Cerību» pulciņa vecbiedru un tagadējo dalībnieku ierosmes.

Redakcijas adrese: Rīgā, LV-1050, Elizabetes ielā 101-4, «Cīrulītis».

Optimistiski, savu radošo dzīvotspēju apliecinādam, jauno mācību gadu iesāka rajona skolēnu jaunrades centrs, 1. oktobrī vērdams durvis visiem interesentiem. Uz namiņa dienu bija aicināti visu 38 centrā darbojošos pulciņu bērni, šoreiz arī viņu vecāki un, protams, pedagogi, kas šos pulciņus vadīs. Četri simti abu Preiļu vidusskolu un apkārtnē lauku skolu bērni ir atraduši šeit ar ko nodarboties. Joprojām populāri dažādie rokdarbu, kā arī mākslinieciskās pašdarbības pulciņi.

Atsaucību guvusi arī centra direktore Tatjana Kolosovas iecere. Šogad pirmo reizi noorganizēta un jau sākusi darbu pirmskolas grupa «Ābecīte». Tagad trīs reizes nedēļā jaunrades centrā ierodas tie mazie preilieši, kas neapmeklē bērnudārzus. «Ābecītes» nodarbībās viņus sagatavos skolai, sniedzot pirmās zināšanas aritmētikā, ritmikā, angļu valodā, runas attīstībā un citās. Šāda grupa tiek organizēta arī krievu tautības bērniem. Ar mazajiem strādās Anita Zeile un Irina Podskocija.

Par nodarbībām «Ābecīte» vecākiem būs jāmaksā, bet visos pārējos pulciņos savas jaunrades spējas bērni varēs attīstīt bez maksas.

Kamēr vecāki aprunājās ar pulciņu vadītājiem, aplūkoja telpas, viņu atvases pavadīja laiku zālē dejās, atrakcijās un spēlēs, cienādami ar SIA «Arka» dāvinātajām konfekcēm. Uz šķiršanās brīdi bija arī dzimis un portretā iemūžināts namiņa gariņš Murciķis.

L.Sila

Attēlā: uzstājas deju grupa.

J.Silicka foto

Ep! Épatage... Ep!

Franču valodā vidējais vārds nozīmē skandalozu izlēcienu, uzvedību, kas grauj vispārpieņemtās normas un likumus. Bet «ep!» šoreiz nozīmē mākslas akciju, kura vienlaikus notiek 33 Latvijas vietās. Tostarp arī arīdzan Preiļos.

Agrākos laikos tās mērķis būtu bijis raksturojams ar izteicienu «nest mākslu tautā», iepazīstinot to ar mūsdienu autoru darbiem. Šodien to varētu nodēvēt par akciju kā mākslas tēlu. Šīs akcijas mērķis ir pati akcija kā akcija. Ļoti būtisks šeit šķiet tās vienlaicīgums laikā un identiskums.

Bija iecerēts, ka izstādes būs pilnīgi vienādas, reizē notiktu vienādu mākslas darbu masveida uzvere, kas bija tik raksturīga nesenās pagātnes kampanveidīgajām akcijām. Tikai šoreiz ar acīm redzamu ironisma piesitienu. Preiļos ir skatāmi 22 gaifiņi.

Mūsdienu skatītāju uzveres sagatavotības līmenis padara šo grafikas darbu izpratni stipri problemātisku. Tātad — tomēr «épatage» — epatāža. Lai! Draiski izlēciens ir tik nepieciešami mūsu pelēkajā, aukstajā un vienmuļajā ikdienā. Uz izstādi «Ep» var arī neiet, kā to

parasti dara lielākais vairums. Bet...

Akcijā piedalās tikai profesionāļi. Mākslā tas nozīmē, ka viņi strādā sev pieņemamā un šobrīd vienīgajā uztveres diapazonā. Katrs ar savu domāšanu un izpildījuma manieri. Par vienojošo šeit jānosauc mums piedāvātā spēles situācija.

Paliekošais?

Kaut vai tas, ka visa ekspozīcija paliek Preiļu vēstures un tautas lietišķās mākslas muzeja īpašumā.

Uz izstādi sevišķi neaicinājo
Voldemārs Romanovskis

Vai tētis būs svītriņa?

Saeimas plenārsēdes darba kārtībā bija iekļauts likumprojekta «Par civiltāvokļa aktiem» otrais lasījums.

Projekta 31. pantā, kas nosaka ierakstu par bērna vecākiem dzimšanas reģistrā, 2. sadaļā bezkaislīgā likuma valodā teikts: «Ārlaulībā dzimušajiem bērniem, ja līdz dzimšanas reģistrācijai bērna paternitāte nav noteikta, ziņas tikai par māti, bet ailēs par tēvu ievēlams svītra.»

Tātad no šī likuma pieņemšanas brīdī Latvijā šādiem bērniem visos dzimšanas dokumentos tēva apliecinājuma vietā būs kāda mistiska, neko, bet reizē visu izsakoša svītriņa. Tā kādreiz ir bijis un pēc deputātu vienaldzīgas nobalsošanas arī šajā lietā atkal tiks atjaunota kārtība, kāda tā bijusi pirms pusgadsimta, pazemībā pret tā laika likumu, kura valoda mūsdienai cilvēkam vietumis šķiet it kā ar Brīvdabas muzeja dvesmu.

Tēma par vientuļajām māmiņām kādreiz sabiedrībā tika plaši un vispusīgi diskutēta. Neraugoties ne uz ko, šādi bērni tomēr dzima. Valdība raudzījās saprotoši un pat maksāja šīm sievietēm ikmēneša pabalstu. Jā, protams, var iebilst: tas bija laiks, kas tagad atzīts par

nelabu, valsts tādējādi balstīja morāles grimšanu. Taču tūkstošiem sieviešu visā Latvijā izšķīrās par šo ne jau vieglo vientuļnieces soli, katrā citādāk izjūtot sava bērna piedzimšanas prieku. Katrai bijusi sava izvēle un tās pamatojums, un daudzas, ļoti daudzas no šīm sievietēm audzina savu bērnu lielākās rūpēs un mīlestībā, nekā tas reizēm notiek pilnā ģimenē. Lai gan, protams, cik cilvēku, tik daudz arī likteņu.

Šī likuma piedāvātā svītriņa faktiski nevērsas pret ārlaulībā dzimušā bērna māti, bet gan diskriminē nevainīgo jaundzimušo. Dzimšanas apliecība būs jāuzrāda «dārziņā», iestājoties skolā, un ne vienmēr tur preļi sēdēs cilvēks, kas dzirdējis maigo tautas apzīmējumu «vainaga bērns» un cilvēciski izprotos. Mūsu sabiedrība diemžēl pieradusi lietot spēcīgākus vārdus. Un nav retums, ka arī pedagogiskās iestādēs attieksmi pret mazo cilvēku spēj radīt trūcīgāks apģērbs, kur nu vēl šāda svītriņa dzimšanas dokumentos. Tā būs trauma, kurai sekos nākamā, un šī virkne bērna raksturu un tātad arī likteni ietekmēs tikai nelabvēlīgi.

Līdz šim tā saucamajai vientuļajai mātei dzimuša bērna dzimšanas apliecībā tika ierakstīts tēvs, kura vārdu teica bērna māte, un tam tika pievienots bērna mātes uzvārds. Jā, patiesībā šāds cilvēks neeksistē, taču ieraksts dod sievietei un, protams, arī bērnam zināmu drošību. Bērns ir gluži kā visi citi, lai gan viņam vēl priekšā abām pusēm tik sāpīgais jautājums: «Mamma,

kāpēc man nav tēta?» Varbūt jau ar to būtu pietiekami? Protams, būs sievietes, kas kāda iemesla dēļ labāk redzēs dokumentos ievilkto šo svītru. Tāpēc jāpastāv izvēles iespējai.

Katrai sievietei, kas palikusi viena bērna piedzimšanas brīdī, ir savs liktenis, sava drāma, savs vientuļības stāsts un sava mīlestība. Visa Latvija, neatraudamās no televīzijas ekrāniem, seko tiem seriāliem, kas stāsta par kādu traģēdiju. Tajos brīžos ir tūkstošiem līdzjūtīgo, taču līdzjūtības ļoti pietrūkst ikdienā.

Deputāti nobalsos, likums būs pieņemts. Un tiešām būtu divaini, ja šobrīd, kad tiek spriests par nodokļiem, kredītiem, tarifiem un vispār par lielo politiku, kādam nāktu prātā doma par dvēselēm un ārlaulībā dzimuša bērna izjūtām. Esmu gatava saņemt pļauku kā šādas, ne visiem pieņemamas, morāles attaisnotāja, taču mūsu valstī jau sen ir akceptēts baigs morāles pagrimums, to dāsni un atklāti tirgo visos ielu stūros.

Bērns, kuram pirmajam dokumentos tēva vietā būs vienaldzīga ierēdņa rokas ievilkta svītriņa, ir jau ceļā — viņam jāpiedzimst pavisam drīz. Jācer, ka viņš būs spirts un veselīgs, bērns, kuram būs jādzīvo 21. gadsimtā. Taču viņa krustu — svītru dzimšanas dokumentos — noteiks pirms pusgadsimta rakstīts, reanimēts un tāpēc vietām aizelsies likums.

Indira Ozola

«Latvijas Jaunatne»

Ignats Zariņš

Agļona tālo dienu atblāzmā

Turpinājums. Sākums laikraksta 68., 70., 71., 72. un 74. numuros.

Karš taču notiek kaut kur tālu, tālu. Tur, projām ellē, pavisam citā pasaules malā. Pie Lamanša kanāla kaut kur un ap to. Notiekot niknas cīņas par Parīzi. Bet mūs taču tas neskar un nemaz nevar skart. Mēs taču esam maza maziņa tautiņa, skaitā nepilni divi miljoni iedzīvotāju, turklāt nekad un nevienu neesam kaitinājuši un atrodamies bezgala tālu no Otrā pasaules kara kauju epicentra. Sadraudzības līgumu ar lielo kaimiņu austrumos arī esam noslēguši. Rietumu pasaules vareno, kas vicina kara vāli, neesam raustījuši un nekad arī neraustīsim aiz ūsām. Ko tad vairāk? Dzīvosim, cepures kuldami, un tik dziedāsim savas tautas dziesmas.

Tāpēc jau daugavpīlieši par godu Dziesmu svētku ciemiņiem un visiem dziedātājiem, atskaitot jau atspoguļoto mākslas un mājamatniecības izstādi tirgu, sarīkojuši arī vēl šādus pasākumus:

1. No 9. līdz 16. jūnijam atvēruši Jersikas un Dignājas pilskalna atradumu izstādi Valsts vēstures muzeja Daugavpils nodaļas telpās Saules ielā 5/7;
2. Tēlojošās mākslas izstādi sešpadsmitajā pilsētas pamatskolā Saules ielā 5;
3. Kinofilmas «Zvejnieka dēls» demonstrēšanu;
4. Teātra izrādes Vienības namā;
5. Pūtēju orķestra un vīru kora koncertus Dubrovina parkā;
6. Latgales rakstniecības izstādi Daugavpils skolotāju institūta telpās Saules ielā 13. Tapat organizēts arī grāmatu galds;
7. Rakstnieku vakari Kr.Valdemāra ielā 37, Kr.Valdemāra pamatskolā.

Kultūras pasākumu tātad ļoti daudz. Izvēle ir, ja vien ir vēlēšanās tos redzēt, dzirdēt, aplūkot. Laipni lūdzam!

Jā, šodien rakstnieku vakarā savus jaunākos darbus lasīs Jānis Jaunsudrabiņš, kas jau ir ieradies. Solījās atbraukt arī Kārlis Skalbe. Latgales rakstnieki svīzdami cenšas celt savu popularitāti, ik vakaru lasot tikko kā radītos personīgos garabērnus. Vienīgi Juris Pabērzs, kas ne bez pamata pieskaita sevi rakstnieku ģintij, ir tāds pasīvāks un pēdējās dienās kļuvis noslēpumaināks, atturīgāks, nerunīgāks.

Ne nu jau visi šo Pabērza pārvērtību pēkšņi ievērojuši. Pirmais to saskatījis Alberts Sprūdžs. Pirmais saskatījis, pirmais arī apjautājies, kas tad īsti nospiežot Juri Pabērzu.

Pabērzs, vīzdegunīgi ar roku atmezdams, atteica īsi:

— Ak, ko nu tur... — bet pašam velnišķīgi silti kļuva ap sirdi, iedomājoties vistuvāko nākotni, uz ko Sprūdža jautājums akurāt ierosināja. Drīz šie stāstnieki, dzejdari un citi gaisa grābšļi acis vien blisinās, to uzzinājuši. Un ne tikai viņi vien. Radi, draugi, kaimiņi un paziņas tāpat ne mazākā mērā būs pārsteigti. Un lai! Un lai tad viņi pakulsta savas mēles!

Pēc formas Pabērza atbilde izklausās tīri nevainojami un nenozīmīgi. Taču zemteksts un tonis, kādā viņš to izteica, liecināja pretējo. Tā liecināja, ka Pabērzam ir kaut kas aiz ādas, ka atgadījies kas tāds, ar ko jātiek galā viņam vienam pašam. Neviens cits tur iejaukties nedrīkst. Arī paša sieva, tēvs vai māte, nē.

Un kā gan citādi? Vai viņš drīkst teikt kādam, ka sarkanā himēra jau piedāvājis viņam kļūt par jaunās, okupantu organizējamās valdības locekli? Nu, protams, ka nedrīkst. Ar šādu noteikumu tas viņam tika darīts zināms, un ar tādu pašu nosacījumu šis jautājums viņam jāatrisina, neskatoties, kādu lēmumu pieņems pats Pabērzs — pozitīvu vai negatīvu.

Taču sarkanajai himērai Juris Pabērzs nepieciešams kā līdzakai ūdens, bez kura tā nespēj vīkt garu un plosīt citus. Kā nekā viņš, Juris Pabērzs, neatkarīgās Latvijas valdībā sācis darboties jau kopš pirmajām tās pastāvēšanas dienām, gan kā Satversmes un Saeimas loceklis, gan kā ministrs bez portfeļa Latgales lietās, gan kā tieslietu un labklājības ministrs. Šis apstākļi izsaka ļoti daudz. Sarkanā himēra nolēmumi neizlaist šo kukaini no savām ķētnām. Jo ko gan teiks tauta, ja no Latgales novada valdībā būs tikai tas vīrelis no Dagdas Vikentījs Latkovskis ar mūžam noļukušām biksēm un nopunķotām ūsām?

Nē, nē! Sarkanā himēra patlabn dara visu, lai Pabērzs izkustu šī mefistofeliskā kārdinājuma priekšā. Ja tas tā notikšot, tad viņa pēdās sekos un viņam pakal dzīsies citi pastalnieku guberņas atkritēni, tādi kā Apolinārijs Zujāns, Alfons Noviks, Eliass Žeikars, Ignats Gailāns, Floriāns Ankipāns, Stanislavs Lubāns, Stanislavs Ruskuls un citi ruskulēni, viens no kuriem pēckara gados aiztiks pat līdz elpēser augstākās padomes prezidija locekļa godam, vesela rinda vienas pašas dzimtas kangarēnu uzvārdā Kaupužs, kas jau pirms krietna laika sprīža Krievijas pierobežā izplata pašu rokām drukātu avīzeli «zarja», kur ik numurā tiek nozākāts Ulmanis, viņa valdība, Latvijas buržuji un ekspluatatori, valsts iekārta un baznīca, un vēl daudzi, daudzi citi, kurus katrs pats pazīs sava pagasta sarkanās himēras pārstāvniecības priekšgalā.

Līdz ar to radīsies vesela Latgales jūdasa plejāde, kas sarkanās himēras priekšā kritīs ceļos, siekalodamiem bučos tai kājas, reizē aizliegdamies sava Dieva, kuru bērniņā kādreiz paši pielūdza, un kaisli zākās baznīcu un priesterus, kuru svētību nevienu reizi vien bija saņēmuši. Šim izbījušo katoļu padibenēm līdzās nostāsies arī vecticībnieki, pēc tautības krievi, tāpat arī ebreji. Taču šeit vispirmām kārtām ir runa par ļaudīm, kas uzskata sevi par īsteniem latviešiem. Bet nāks laiks, un tas nāks visai drīz, šie «latvieši» centīsies aizmirst dzimto mātes valodu, steigsies mainīt ne tikai savus vārdus, bet arī uzvārdus.

Un tādējādi jāzepi kļūs par josifiem, jāņi par ivaniem, voldemāri par vladimiriem, teodori par fjodoriem, alekši par aleksejiem, zariņi par zoriniem, bērziņi par bereziniem, pabērzi par podberjozkiniem, liepiņi par lepiniem, pogas par pugo un tā tālāk un tā tālāk. Citiem vārdiem, viņi kļūs par tādiem hameleoniem, kādus savā mūžā nebija spējīgs iztēloties pats krievu literatūras klasiķis Antons Čehovs, kas šo tēlu radījis.

Bet tas viss vēl tikai būs. Taču patlaban sarkanā himēra nav vēl saņēmusi atbildi no Jura Pabērza. Pabērzs nesteidzas. Viņam nav ko skriet. Savu cenu viņš zina pārāk labi. Un klusībā jau ir izšķīries. Bet ar atbildi vilcinās tūšuprāt. Un, jo ilgāk vilcināsies, jo augstāku cenu sev izkaulēs. Nauda taču nesmirdot. Kas par to, ja viņš savu piekrišanu dos pašā pēdējā brīdī. Piedāvātie divi ministra krēsli nekur nepazudīs. Un viņš ieņems abus. Patlaban tālab Juris Pabērzs ir ceļa jūtīs. Un viņam visi šie rakstnieku vakari ir pie vienas vietas.

Turpinājums sekos.

**Līvānos
pārdod
eksporta
dīzeļdeg-
vielu.**
Tālrūni 43668;
43778.

**Daugavpils
galas
kombināts
pārdod
vairumā
benzīnu A-76
par 0,175 Ls/l.**
Zemnieku
saimniecībām un
paju sabiedrībām,
noslēdzot līgumu
par lopu pārdošanu,
izdod avansā.
Tālrūni
8-254-47571, 47714,
47360, 47460.

Firma «TONUSS» iepērk prie-
žu apaļkokus 9-12 m garumā,
neierobežotā daudzumā.
Apmaksa piegādes dienā.
Telefoni Daugavpilī: darba
laikā 8-254-25249, vakarā 40636,
48263.

Pārdod
labu lauku māju. Tel. 57612,
57624;

steidzami lēti T-74 ar mazlie-
totu arklu PLN-4-35 teicamā
kārtībā, ir rezerves daļas. Tālrū-
nis 50330 vakaros;

labiekārtotu 2 istabu dzīvokli
Riebiņos. Tel. 56621;

automašīnu AUDI-100. Tel.
22764;

elektromotorus (730 apgrie-
zieni minūtē, 11 kW). Tālrūnis
44413;

ķēvi, kumeļu, motociklu
Dņepra-10. Tālr. 23022;

govi. Tālr. 58495;

govi. Tel. 65153;

govi. tel. 32262;

garāžu Lauktechnikas rajonā.
Tālrūnis 21382 vakaros;

traktoru T-16 ar iekārtām un
nepabeigtu māju Preiļos, ir
1000 kv. m zemes. Tālr. 22351
vakaros;

6 viļņu šiferi. Tālrūnis
23643;

MTZ-80 vai MTZ-52 velko-
šās riepas. Turpat izīrē 3 ha
zemes. Tālrūnis 58521, 43817,
8-251-23126;

māju Līvānos. Tel. Aizkrauk-
lē 55519.

Dažādi
Privāttundas 1.-4. kl. skolē-
niem. Tel. 22653.

Preiļu pilsētas valde 1993. gada 18. oktobrī
plkst. 10 rīko izsoli pārdošanu šādiem objektiem:
autoceltnis KS 2561-E,
automašīna GAZ-24,
zirgs,
automašīna GAZ-53 (furgons),
garāža.
Pretendentu reģistrācija līdz 15.10.93.
Izziņas pa telefonu 21084.

Firma «LINDA» iepērk:
• svaigi cirstus egles un priedes zāgļbaļķus. Garumi 5,10
m un 6,10 m. Tievgalu caurmērs 20 cm un vairāk. Cena
mizotiem 23 USD/kub.m, nemizotiem 21 USD/kub.m;
• svaigi cirstu 3 m garu bērza papīrmalku. Tievgalu
caurmērs no 8 līdz 16 cm. Cena 10 USD/kub.m;
• egles un priedes sīkbaļķus. Garumi 3,10 un 5,10 m.
Tievgalu caurmērs no 10 līdz 20 cm. Cena 10 USD/kub.m;
• bērza finierklučus ar tievgalu caurmēru 20 cm un
vairāk. Cena 16 USD/kub.m.
Samaksa pēc vienošanās.
Informācija pa tālr. Lubāna 94341, Stirniene 67130.

**Akciju Komercbankas
Baltija Aglonas filiāle**
paziņo:

• šī gada 25. oktobrī sākas pirmais latu de-
pozītu ienākuma procentu likmju samazināša-
nas posms,
• pirmajā posmā gada latu depozītu ienāku-
ma procentu likmes tiek samazinātas no 90% līdz
80%, bet 6 mēnešu depozītiem gada ienākuma
procentu likmes tiek samazinātas no 75% līdz
65%, t. i. no 37,5% līdz 32,5% par pusgadu,
• latu depozītu ienākuma procentu likmju
izmaiņas nekādā gadījumā neskar depozītus,
kas izdarīti līdz izmaiņas datumam (līdz
25.09.93.), šo depozītu procentu likmes saglabā-
jas iepriekšējās,
• pārējie depozīta noteikumi paliek nemainīgi.

**A/S «LATVIJAS
FINIERIS»**
Krustpils stacijā pieņem finierklučus:
□ bērza, diametrs no 20 līdz 50 cm, garums 2,7 m
(2,6 + 0,1), 5,4 m (5,2 + 0,2), 1. šķira — 23
USD/kub. m, 2. šķira — 16 USD/kub. m;
□ egles, 1. un 2. šķira — 21 USD/kub.m.
Samaksa tūlītēja.
Sponsorēšanas ietvaros iespēju robežās par
nodoto koksni bez maksas var saņemt
līmēto saplāksni.
Krustpils stacijā pieņem svaigi cirstus priedes
zāgļbaļķus, garums 4,1 m; 5,1 m; 6,1 m, 1. šķira — 25
USD/kub.m, 2. šķira — 20 USD/kub.m.
Samaksa tūlītēja.
Sīkāku informāciju var saņemt
Krustpils stacijā no 9 līdz 16 vai pa
tālrūni vakaros Jēkabpilī 34819.

Firma iepērk
■ skuju koku un lapu koku taras dēļšus, skuju koku un bērza
zāgļmateriālus. Tel. Rīgā 281670 darba laikā.

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Otrdiena, 12. oktobris

LATVIJAS TV I
18.00 Ziņas. 18.10 Dzied bērnu
popgrupa «Momo». 18.45 Vācu kultūras
nedēļas Latvijā. 19.15 Nesamie-
rināmo salons. 20.00 Ekrāns bērniem.
20.30 Panorāma. 21.15 Kinovakars.
Helmuta Kola portrets. Dok. filma.
Zemesriekstu vīrs. Mākslas filma. Sa-
stingusi mūzika. Dok. filma. 23.30
Nakts ziņas.
LATVIJAS TV II
17.30 BBC World Service. 18.00
Tiem, kas mācās latviešu valodu. 3.
nod. 18.15 Mult. filma. 18.30 Eterā -
Ogres TV. 19.00 LTS ziņas. 19.20
Angļu valoda bērniem. 2. nod. 19.40
Dzīvīte, dzīvīte... 1. daļa. 20.00 Val-
dības preses konference. 20.30 Pano-
rāma. 21.00 Dzīvīte, dzīvīte... 2. daļa.

Trešdiena, 13. oktobris

LATVIJAS TV I
18.00 Ziņas. 18.10 Spridītis. Māk-
slas filma. 19.30 Spēle saksofonistu
kvartetam. 20.00 Ekrāns bērniem.
20.30 Panorāma. 21.15 Tā esot bijis,
tā varētu būt... 21.30 Organizācijas
Glābiet bērnu! un Latvijas TV raidi-
jums. 22.15 Līfc. 23.30 Nakts ziņas.
LATVIJAS TV II
17.30 BBC World Service. 18.00
Mācīsimies angļu valodu! 12. nod.
18.20 Reģionālās TV piedāvā... 18.50
Mult. filma. 19.00 LTS ziņas. 19.20
Angļu valoda bērniem. 2. nod. 19.40
Lesija. 14. un 15. sērija. 20.30 Pano-
rāma. 21.00 Spektra pielikums.
21.30 Vācijas skices. 21.45 Ziņas.
22.00 E iela. Mākslas filma. 2. un 3.
sērija. 22.55 Koncerts. 23.00 LTS pie-
dāvā...
OSTANKINAS TV
5.00 Ziņas. 5.30 Rīts. 7.45 Firma

Ceturtdiena, 14. oktobris

LATVIJAS TV I
18.00 Ziņas. 18.10 Superpuiku
iela. 18.55 Vācu kultūras nedēļas Lat-
vijā. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30
Panorāma. 21.15 Spogulis. 22.15
Pārimieki. 8. sērija. 23.15 Mūzika at-
pūtai. 23.45 Nakts ziņas.
LATVIJAS TV II
17.30 BBC World Service. 18.00
Tiem, kas mācās latviešu valodu. 4.
nod. 18.15 Sala. 18.30 Eterā - Liepā-
jas TV. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Vācu
valoda. 19.35 Vācijas skices. 19.45
Lesija. 15. un 16. sērija. 20.30 Pano-
rāma. 21.00 Lumen 2000. 21.30
Mult. filma. 21.45 Ziņas. 22.00 Saei-
mas preses konference. 22.30 Tikša-
nās Mārupes ielā. 23.00 NTV-5.
OSTANKINAS TV
5.00 Ziņas. 5.30 Rīts. 7.45 Firma

21.45 Ziņas. 22.00 Sēta. 22.30 Ro-
kasbumba. Latvija - Polija. 23.30
NTV-5.
OSTANKINAS TV
14.00 Ziņas. 14.20 Uzņēmējs.
14.25 Lieta. 14.35 Ādama Smita nau-
das pasaule. 15.05 Bloknots. 15.10
Mult. filma. 15.40 440 Hz. 16.20
Maskavas starptautiskais autosalons.
16.50 Tehnodroms. 17.00 Ziņas.
17.25 Akreditācijas raksts. 17.45 Do-
kumenti un likteņi. 17.50 Privātpāš-
nieka ābece. 18.00 Kāds būs laiks?
18.05 Vienkārši - Marija. 18.55
Tema. 19.40 Labu nakti, mazuļi!
20.00 Ziņas. 20.40 Miesnieks. Fran-
cijas un Itālijas mākslas filma. 22.15
Ostankinas hitparāde. 23.15 Ziņas.
23.40 Šahs. 23.55 Pasaule vaļaspriekā.

garantē. 8.00 Ziņas. 8.20 Mult. filma.
8.30 Žagata. 8.50 Vienkārši - Marija.
9.40 Tirdzniecības tilts. 10.10 Roka
stunda. 10.50 Preses ekspresis. 11.00
Ziņas. 11.20 Sāpju ceļi. 9. sērija.
12.25 Dāmas vizīte. Mākslas filma. 2.
sērija. 13.35 Mult. filmas. 14.00
Ziņas. 14.25 Telemikss. 15.10 Blok-
nots. 15.15 Mult. filma. 15.40 Starp
mums, meitenēm... 16.00 Mult.
filma. 16.30 Pirmā izstāde. 16.50
Tehnodroms. 17.00 Ziņas. 17.25 TV
un radio kompānija Mir. 17.50 Do-
kumenti un likteņi. 17.55 Kāds būs
laiks? 18.00 Vienkārši - Marija. 18.50
Miniatūra. 19.00 Kāds mīlestības
stāsts. 19.40 Labu nakti, mazuļi!
20.00 Ziņas. 20.40 Dzied A.Buinovs.
21.05 Futbols. Holandes izlase - An-
glijas izlase. 23.05 Ziņas. 23.30 Lielā
pastaiga. 0.15 Preses ekspresis. 0.25
MTV.

**Lūdzam
apmeklēt
gadatirgu
Līvānos
16. oktobrī
plkst. 9.00.**
Līvānu PB valde

Vēl gribējās strādāt, dzīvot un
būt,
Bet pēkšņi nakts, un saule jau
zūd.
M.Ķempe
Izsakām līdzjūtību Līvānu
pilsētas Tautas deputātu
padomes deputāta Konstantīna
VILCĀNA piederīgajiem, viņu
pāragri izvadot pēdējā gaitā.
Pilsētas valde

Nobirst ozols, nobirst osis,
Gaiss kā taure tālu skan,
Sodien aiziet meža zosis,
Sodien jāaiziet ir man.
K.Skujenieks
Esam kopā ar Konstantīna
VILCĀNA piederīgajiem, viņu
negaidot un pārāk agri uz
mūža māju izvadot.
Bijušie klasesbiedri (Preiļu 1.
vidusskolas 1968. gada
izlaidums) un audzinātāja

Viss nepazūd, kad, tēti, kapu
kalnā
Pār tevi vēsas smilšu saujas krīt,
Vēl paliek siltums, ko tu dzīvē
devi,
Un kaut kur dziļi sāpes mīt.
A.Auziņš
Kad sveces izraud savu bēdu
un pēdējie atvadu ziedi likst
uz TĒVA kapa, esam kopā ar
Mairu un Kristīni.
Līvānu 1. vidusskolas 2.a un
10.a klašu skolēni,
audzinātājas un vecāki

Izsakām līdzjūtību
Jāzepam Brencim,
MĀTI zaudējot.
Līvānu 1. vidusskolas
kolektīvs

Skumstam kopā ar
piederīgajiem, izvadot Jāni
BABRI smiltājā.
Preiļu rajona valsts uzņēmuma
«Agroķīmija» kolektīvs

Skumstam kopā ar Albertu
Žagatu, TĒVU smiltājā
pavadot.
Preiļu rajona valsts uzņēmuma
«Agroķīmija» kolektīvs

Kur es savas sāpes likšu,
Kam es lūgšu spēkus dot?
Es vairst tevī nesatīkšu,
Visu mūžu dzīvoju.
Z.Purvs
Kad sveces izraud savu bēdu,
kad pēdējās smilšu saujas krīt
pār kapu, šajā skumju brīdī
esam kopā ar Anneli Stari,
VĪRU pēdējā gaitā izvadot.
Valsts Līvānu stikla fabrikas
kolektīvs

Esam kopā sāpju brīdī ar
sporta kluba «Cerība»
direktoru Imantu Babri,
TĒVU aizsaulē pavadot.
Skolu valde

Apklust soļi vidū gaitas,
Stājas rokas vidū darba,
Aiziet dvēsele vidū saules...
Izsakām līdzjūtību Jāņa
DERIŅA piederīgajiem, no
viņa uz mūžu atvadoties.
Paju sabiedrība «Rožupe»

NOVADNIEKS Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»
REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
REDAKCIJAS ADRESE: LV-5301, Preiļos, Aglonas
ielā 1. ☎ 22059, 22305, 21759, 22154, 21996, 21985.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Reģistrācijas apliecība № 1018.
Iespriests Daugavpils tipogrāfijā Daugavpilī, Valkas
ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 iespiedloksne.
Metiens 4717 eksemplāri. Pas. № 1364